

SZKOŁA OTWARTA NA RÓŻNORODNOŚĆ

Scenariusz zajęć

CHILDHOOD

WORLD CHILDHOOD FOUNDATION
FOUNDED BY H.M. QUEEN SILVIA OF SWEDEN

FUNDACJA
DAJEMY
DZIECIOM
SIŁĘ

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę dąży do tego, by wszystkie dzieci miały bezpieczne dzieciństwo i były traktowane z poszanowaniem ich godności i podmiotowości.

Chronimy dzieci przed krzywdzeniem i pomagamy tym, które doświadczyły przemocy, by znały swoje prawa, wierzyły w siebie i cieszyły się życiem.

Realizując naszą misję:

- Oferujemy krzywdzonym dzieciom i ich opiekunom pomoc psychologiczną i prawną.
- Uczymy dzieci, jak mogą uniknąć przemocy i wykorzystywania.
- Uczymy dorosłych, jak traktować dzieci/co mogą zrobić, żeby nie były krzywdzone.
- Informujemy dorosłych, jak reagować, gdy podejrzewają, że dziecku dzieje się krzywda.
- Wpływamy na polskie prawo, by jak najlepiej chroniło interes dziecka.

AUTORZY:

Ewa Dziemidowicz, Marta Wojtas

REDAKCJA I KOREKTA:

Martyna Ościk

SKŁAD I DOSTOSOWANIE DO PROJEKTU:

Norbert Grzelka

Tekst publikacji jest dostępny na licencji Creative Commons

Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 3.0 Polska

Tekst licencji dostępny na stronie www.creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/pl/

Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę

Copyright © 2022 Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

ul. Mazowiecka 12/25

00-048 Warszawa

tel. 22 616 02 68

e-mail: biuro@fdds.pl

www.fdds.pl

Ogólna charakterystyka zajęć

Lekcja „Szkoła otwarta na różnorodność” jest adresowana do uczniów klas VII–VIII szkół podstawowych oraz I klas szkół ponadpodstawowych. Jej program dotyczy budowania inkluzywnej i zintegrowanej społeczności szkolnej.

Środowisko szkolne to przestrzeń w której młodzi ludzie uczą się funkcjonować wśród osób innych od siebie, budować relacje i porozumienie niezależnie od różnic, oraz uczą się brania odpowiedzialności za społeczność które współtworzą. Aby to było możliwe konieczne jest poszerzanie świadomości uczniów wkoło różnorodności oraz różnic i podobieństw między grupami i jednostkami, oraz aktywna praca z nimi. Podczas zajęć uczniowie będą mogli dowiedzieć się, czym jest inkluzywna, otwarta na różnorodność społeczność i w jaki sposób mogą budować ją w klasie i w szkole oraz będą mogli przyjrzeć się temu co ich łączy i dzieli.

Cele zajęć:

- Przekazanie wiedzy na temat tego, czym jest inkluzywność oraz co oznacza bycie otwartym na różnorodność,
- pokazanie, w jaki sposób inkluzywność wpływa na atmosferę i pracę w klasie,
- budowanie motywacji do tworzenia inkluzywnej społeczności klasowej i szkolnej,
- opracowanie kierunku zmiany w celu zwiększenia inkluzywności klasy.

Odbiorcy:

uczniowie klas VII–VIII szkół podstawowych oraz I klas szkół ponadpodstawowych.

Wiek:

13–15 lat.

Czas trwania:

1 godzina lekcyjna (45 min).

Miejsce:

klasa, świetlica, biblioteka.

Wymagany sprzęt:

laptop z dostępem do internetu, rzutnik, smartfony (prywatne uczniów), kartki, długopisy.

Osoby prowadzące:

nauczyciele, pedagodzy, psychologowie szkolni.

Scenariusz powstał w ramach kampanii Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę „LGBT+ja” dzięki wsparciu finansowemu Childhood Foundatons. Więcej informacji na stronie kampanii: lgbtplusja.fdds.pl

Scenariusz lekcji

Lekcja

Czas (45 minut)

Treść lekcji

I. Wprowadzenie (2 minuty)

Osoba prowadząca mówi:

„Podczas zajęć porozmawiamy o tym, czym jest inkluzywność, co to znaczy, że klasa jest otwarta na różnorodność i jak my sami możemy budować społeczność, w której wszyscy mogą się czuć dobrze.

Na początek chcę przekazać wam kilka ważnych zasad, które pomogą nam czuć się komfortowo podczas dzisiejszych zajęć (zasady są wypisane na slajdzie lub tablicy).

Zasady:

1. Kiedy inna osoba mówi, słucham uważnie.
2. Nie oceniam innych osób.
3. Traktuję z szacunkiem i dyskrecją informacje oraz opinie ujawniane przez innych uczestników.
4. Podczas zajęć jestem aktywny/aktywna.
5. Dbam o siebie, czyli dzielę się tym, czym mam ochotę się podzielić, a kiedy pojawią się we mnie trudne uczucia albo myśli, rozmawiam o tym z psychologiem/pedagogiem szkolnym albo inną zaufaną osobą dorosłą. Mogę również zadzwonić lub napisać do Telefonu Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111.

„Co wy na to? Czy chcecie dopisać jeszcze jakąś zasadę?

Osoby uczestniczące proponują zasadę lub zasady, które uznają za ważne dla swojej pracy w grupie.

II. Ćwiczenie (18 minut)

Osoba prowadząca mówi:

„Pomyślcie teraz o grupie ludzi albo o społeczności, w której dobrze się czujecie. Może to być np. rodzina, grupa znajomych, wspólnota. Jeśli nie jesteście częścią takiej grupy, to pomyślcie o takiej, w której chcecie być, a którą znacie ze słyszenia albo z serialu, filmu czy książki.

Waszym zadaniem jest wypisanie 2–3 cech, które sprawiają, że w tej grupie czujecie się dobrze. Co sprawia, że macie ochotę być częścią tej grupy? Macie na to 2 minuty.

Po tym, jak wszyscy ukończą zadanie, osoba prowadząca przechodzi do drugiej części ćwiczenia:

„Dobierzcie się teraz w grupy 4-osobowe. Porozmawiajcie o tym, w jakich grupach czujecie się dobrze. Na kartce stwórzcie wspólną listę cech i wybierzcie osobę, która tę listę przedstawi klasie.

Osoba prowadząca zaprasza osoby uczestniczące do podzielenia się tym, co wypracowały i zapisuje na tablicy wymieniane przez uczniów/uczennice cechy. Może poprosić o rozwinięcie poszczególnych haseł lub o podanie przykładów. Osoba prowadząca może również zaprosić osoby uczestniczące do podzielenia się swoimi refleksjami za pomocą aplikacji Mentimeter (www.mentimeter.com).

Podsumowanie:

„Wypisaliście/wypisałyście różne właściwości grupy, w której można czuć się dobrze i bezpiecznie. Według was są to...

Osoba prowadząca wymienia cechy wskazane przez osoby uczestniczące i podsumowuje je wszystkie, wskazując na ich różnicowanie. Tłumaczy pojęcia:

Inkluzywny oznacza otwarty na różnorodność, dostępny dla każdego, dla wszystkich.

Grupa inkluzywna to taka, do której może należeć każdy, niezależnie od cech i kompetencji. To grupa, w której akceptuje się i szanuje różnice, która otwarta jest na różnorodność.

Uwaga: Jeżeli wśród odpowiedzi znajdą się takie, które opisują, że osoby uczestniczące czują się dobrze wśród osób, które są podobne do nich albo myślą tak samo jak one, ważne, aby osoba prowadząca dopytała, dlaczego podobieństwo wpływa na komfort uczestników/uczestniczek, i przeformułowała odpowiedź.

Przykładowo: „Wśród osób podobnych do mnie mam pewność, że zostanę zrozumiany/zrozumiana”. „To ważne, by czuć się zrozumianym/zrozumianą”.

III. Ćwiczenie „Podobieństwa i różnice” (15 minut)

Osoba prowadząca mówi:

„Przyjrzyjmy się teraz naszej grupie. Jesteście częścią tej klasy już od jakiegoś czasu, wszyscy mniej lub bardziej się znacie. Sprawdźmy, na ile zdajemy sobie sprawę z tego, co nas łączy i zbliża do siebie, i na ile się różnimy.

Zadanie:

Połączcie się teraz w pary tak jak chcecie. Waszym zadaniem jest ustalić jak najwięcej cech wspólnych oraz różniących was od siebie. Zapiszcie je na kartce. Na każdy zbiór cech macie 60 sekund.

Następnie osoby uczestniczące łączone są w pary według innego klucza np. odliczanie, losowanie itp. i wykonują ponownie to samo ćwiczenie.

Osoba prowadząca pyta:

- „Jak czuliście się podczas ustalania cech które was łączy, a jak kiedy rozmawialiście o tym które was różni?”
- „Ile podobieństw i różnic udało wam się znaleźć?”
- „Jak wam się pracowało w różnych parach? Czy zauważyliście/zauważyłyście różnice w pracy w parze, którą wybraliście/wybrałyście sami/same, a pracę w tej parze, do której was przydzielono?”

Podsumowanie:

„ Jesteśmy różni i różnimy się między sobą. Każdy/każda z nas posiada swoje indywidualne cechy i to sprawia, że jest wyjątkowy/wyjątkowa. Dzięki temu wnosi swój unikalny wkład do grupy, klasy czy zespołu, w którym pracuje. Środowisko złożone z osób o różnych poglądach może wzbogacić proces uczenia się, umożliwiając czerpanie od swoich rówieśników i nabywanie o wiele szerszych i bardziej zróżnicowanych doświadczeń. Lepiej też przygotowuje do życia w społeczeństwie – ono też jest przecież zróżnicowane. Warto pamiętać o tym, że ważnym elementem otwartości na drugiego człowieka jest też ciekawość tego, jaki on jest i jak rozumie świat.

IV. Ćwiczenie – dyskusja (10 minut)

Osoba prowadząca mówi:

„ Zastanówcie się teraz, co możecie zrobić, aby wasza klasa była otwarta na różnorodność – aby była taką przestrzenią, w której wszyscy mogą się dobrze czuć. Czy przychodzą wam do głowy zasady, które możemy wprowadzić w naszej grupie i dzięki którym byłoby nam dobrze ze sobą na co dzień?

Osoba prowadząca zapisuje pomysły na tablicy. Może odnosić się do wcześniejszych pomysłów osób uczestniczących i dopytywać, w jaki sposób można te pomysły realizować.

Może również zaprosić osoby uczestniczące do podzielenia się swoimi pomysłami za pomocą aplikacji Mentimeter (www.mentimeter.com). W ten sposób ma szansę wybrzmieć głos każdej osoby.

Przykład:

- Dobrze czuję się w grupie, w której nie krytykujemy innych.
- Jeżeli pojawi się impuls, żeby kogoś skrytykować albo zhejtować, można wziąć głęboki oddech, policzyć do 10, próbować zrozumieć, dlaczego tak się dzieje, itp.
- To ważne, aby przeprosić, kiedy już zdarzy nam się powiedzieć komuś coś bolesnego czy złośliwego.

Podsumowanie:

„ Każdy i każda z nas jest częścią różnych społeczności – mikrospołeczności rodzinnej, społeczności klasowej, szkolnej, pozaszkolnej, społeczności online, itd. Jako że współtworzymy te społeczności, mamy bezpośredni wpływ na to, jaka atmosfera w nich panuje, jak się w nich czujemy i jak czują się w nich inne osoby.

W grupach, w których wszyscy mogą czuć się swobodnie i być sobą, w których nikt nie obawia się wyrażać swojej opinii, w których panuje wzajemny szacunek i otwartość na perspektywę innej osoby oraz ciekawość jej doświadczenia, czujemy się bezpieczniej i możemy lepiej realizować swój potencjał i wykorzystywać swoje kompetencje.

Otwartość na różnorodność pomaga budować w grupie zaufanie i poczucie przynależności, dlatego warto tę cechę rozwijać. Dzisiejsze zajęcia to pierwszy/kolejny krok w kierunku budowania otwartości w naszej klasie. Żebyśmy mogli czuć się ze sobą dobrze i swobodnie, potrzebujemy dbać o to każdego dnia.

Pomagamy dzieciom, które doznały krzywdzenia.

Niesiemy pomoc bezpłatnie,
jednak możemy działać w ten sposób
dzięki ludziom o wielkich sercach!

Każda darowizna to realna pomoc dla dzieci:

→ **25 zł** to koszt odebrania połączenia w 116 111
telefonie zaufania dla dzieci i młodzieży.

→ **100 zł** pozwala na rozpoczęcie terapii dziecka,
które doświadczyło przemocy.

www.fdds.pl/wplac